

ИДЕПКЕЙЛИГ ДУЗАЛАКЧЫЛАР Улусчу контроль

Кызылдын аш-чөм саамы — ийишылдыда кыш-ажылды угуу коллективтерин бэрээң. Чураткан эртерден аш-чөм барлаанында чонун кан- зарыгынын белге кылыу- разы онгу беш чылдын оннал- даарын күөсөдөр дээш ча- рышты магазинер, бригада- лар, туу-тус кижилер орду- да кызылдар.

Социалист дуурактарын күөсөдөр бөлүш болуш онгу беш чылды үрө-түсөдөгү доо- ларында магалдык тургу- зулушта ила улусчу контро- лер угуу-хуузу кириген. Садыда 60 хире контролдер 10 бөлүктө катышкан болуш партиа организациондук иш- керлик дуурактарын апарган. Садыд бугурулгелерин курааларын тир, кам- налга, чуруму сагырларын, коллективтерин ажал-ишчи- лери курунен өнүзүгө хумалдыг, ажал-агыйжы ко- рукка кижилеринг идиги берип турар. Эртен он алар- да контролдер 65 хире рейд, хыналдаларн чорукта. Кол бөлүк (даргаанын оралакчы- лы В. А. Лопаткин) парторбу- ныда дуурактарын, квалит са- ныда ажал планын тургузуу эл рейд, хыналдалар чоруду- да кол кижилерин совет са- дынын културалын белде- ле, күш-ажылды сагыла-чу- рууну быжылгалар, баран- ырын камгала, кагаздаларн өнүздө, магазинер ажал-ишчи ажалдар шатын салып тура- ры, камналга чуруму күштел-

дирери шыкаш айтырларже утандырган. Кол бөлүк садыг коллектив- теринде контролдерини идеяин болуш харысала- ны белиригиче угулган ажалды күштелдирген. №№ 34, 9, 20, 30, 40, 13, 15, 19, 3 магазинерде бөлүктөр- ин ажалын дугаймыда информацийларын кол бөлүк- тү бюр хуралында диниан. Реид, хыналдаларын улам ха- ны, азыгит бугурулгелер- инде специалисттерн кийри- штирп, контролдерини се- минар кызылдарын үш уда эрттирген. Улусчу контроль бөлүктөрүнн составыга кол- лективтик муракчылары, ш- өөрүгө хундуктедиг, ажал- керекти эн билер кижилер шидо алынган. Оларын иштинде кол бөлүктөр: Ф. В. Балашкина, Е. Т. Гривенкин, М. К. Мачина, Л. П. Ша- кирова, В. Н. Репина, мага-

зияларде бөлүктөрден: И. П. Лаптева, Е. Г. Грудина, К. Н. Негудеева олар шыкаш актирлер бер. Коллективтик парторбу улус- чу контролдерини нишан- ынамы делди, оларын кий- рег материалдарыга, сана- лондарына колбаштыр хем- чеглерин ач турар. Оттулар чүүд, энергетика кура- ларын контролдуу талаам-биле комиссиялар парторганиза- ция чанында тургускан. От- тулар чүүд, энергетика кура- ларын камналыг чаргы- ларынын организациондук хемчег- лери ажалдал кылган. Ону бутандарын биле элек- три шугуларын, прибор- ларын, деринкишерин байдалын, хундуксу үзе, че- керекти өй-шайда өжүрү ту- рарын хайгарыштыр кон- тролдер хундуктедиг күш- телдирп, электорония эл- терлигине шыгым үйөттү магалын бүртүздө тургускан.

рунта шапнал ашкыш бэрээң ийи уда сокоткан. Бо дуга- нын бугу магалын дирек- торларымга кийригкан. Оттулар чүүд, энергетика кура- ларын камналыг чаргы- ларын талаам-биле ажал- дал хемчеглерге дүшү- рүп садыг бугурулгелеринг азын ажалдар кылдыган. Садынын 6 улуг магазинер- ге хонуктуу карамг үе- ринде дежурный чырыктын фотоземелтилерин тургу- скар, бо чорук хундуксу үзе- лерде чырыктын автоматтыг өжө бэрээң хандырган. Урелген

участоктар илерээде электо- ронияны кол болуш турмуш остогелерин кылып турар. Магалында хөй күш үдүрүр дежурный лампалар санын кызырп, электорония чырыктын хынан, оларын урелгенерин солаан. Чылы- дылга энергиянын камналга- нын чедип алырыгча угулган элэн хемчеглер алынган. Электорониянын чаргыла- нын доктаамал контролдуу тургускан. Ынчангаш садыг бугурулгелеринде электорония чаргыламын талаам- биле берилген онналдаларын күөсөдөр арганы ол берген.

«Тыла ноболь» номбинаттын коллективти онгу беш чыл- дын планын онналдаларын хуусаа бетине күөсөдөр, анык- дыр ажалыг чорун болуш продукциянын шыларын бели- дер дээш социалист чарышта кирип, ай, кеартл план- ырын доктаамал ашыр күөсөдөр турар. Ылаңгыр ростов- чыларын «Хонудал турарлар чөй ажалдар» деп ажалыш- кын номбинаттын ажал ишчилери республикада белгил- донерин бэрээң. Ам оң элчеглерин, цехтери, бригадалары ол элчелешин бугуар ажалдал, күш-ажылчы белин көр- гүзүлгелерин чедип ап турар.

Кызымак күш-ажыл, төлөнтг аажы-чаны-биле коллек- тивтик хундуктедиг чаалап алган муракчылар ында хөй. Ындыларын бэрээңинг Зинаида Николаевна Волкова хам- маарыштырып болур.

Волковтарын өг-булеми бо номбинат 1971 чылда ажал- дал келген. Зинаида Волкова удаваанда ла гидрометалургия цехинде аппаратчик болуп ажалдал кирген. Бир чыл эртенде өөредилге комбинатында организастаттыган профтехучили- щени доозуп, тусый эртендег специалист апарган.

Зинаида Волкова — коллективте хундуктедиг кижилер- ниң бэрээң. Ол чүгөсө жылып турар ажалында магалдык эвес, ш-өрүгөсө дуурамыр, хөй нини ажалында идепкей- лиг. Ынчангаш оң хөй чуруму цехтик хундуктедиг сабы- разына аскан.

—Цехтин, хырын-лаа нини номбинаттын планын оннал- даларын күөсөдөрине аппаратчиктерин кийрип турар үлүү улуг. Ынчангаш ажалымыкча улам харысалагы болуп, онгу беш чылдын эртен чылын күш-ажылчы чедикшичи- нерлиг доозуп, В. И. Ленинни терүтүгөн хундуктен бэрэ 110 чыл болуп онуга чаа-чаа бөлөктөрлг ужурамырын би- отик коллектив шитирлээ—деп, муракчы ажалыг ап- паретчик Зинаида Волкова чугаалады.

ЧУРУНТА: Зинаида Волкова. В. КАРА-САЛДЫҢ фотозу.

КОНТРОЛЁР БУРУЗУ ДААЛГАЛЫГ

Бөлүктөрдөн эи идепкейли- гин санынга № 15 магазинер- де контролдерини ажалын магалар болду. Бөлүктү ила улуг кассир Е. В. Екимова удурутурар. Олар иш-бу- ру ажалга хамарыштыр үжөн хире рейд, хыналдалар- ны бо чылын чорукта. Арга- аймын сазарын чуруму агып турарын, ногаалар са- дын организастаанын, соо- дуучу камарларын бай- далын, электорония кам- налыгын контролдуу алган. Эвес эвес чөптөрүн элек- трония Чижик. Ш-чөм ажалы доурау соодукчу камар- ны бугу эи иштинде ажал- даанын тодораткан. Хлеб, э- жегей, сметана продуктуларын багай шыларын иде-

редип, актирм чыгыс эвес удаа контролдер тургускар. Продуктуларын магалыгча шөртүчүлү графика эрээр талыктар багай турар. Бо бугу чөптөрүн бөлүктүн хундуктедиг сайтырын, ажалыш- тирин, местком-биле кады кайлаткан. Контролдерини дээштиг ажалын түнөйлөдө «60 чыл- ды 7000 кат-чак электо- рония камнал алдыган. Контролдер бугуруу даалгалыг. Магалын бо чылын берги, ийги, үшкү кварталларынн планынын чедикшичин күө- сөткөнгө оларын үлүү бэрэ кирген.

Кызылдын аш-чөм саамы- нын коллективти нини-биле В. МААДЫР

Советтер амыдыралы

КУУСКОМГА ЧУГААЛАШКАН

Улус депутаттарынын Улуг-Хем район Советинин кууском ажалыг хуралында Шагаан-Арыг хоорай Советинин орга- низациондук ажалды кам- чаар шитирген турарын ажал чугаалашкан. Айтырм талаам-биле илеткелди улус депу- таттарынын Шагаан-Арыг хоорай Советинин кууском даргазы М. С. Абраменко кыл- ган.

Шагаан-Арыг хоорай Советинин куускомуну организаци- ондук ажалын дегенде сөөгү чылдарда өскөн. Советтин хун бурду эл чорудуу турар хемчегери хоорайнын социал-экономикте сабыра- нын улам калбарыгыгча болуш күш-ажылчы коллектив- терини социалист хундукте- дерин болуш планын онналдаларын күөсөдөр ботандарыгыч угулган. Советтин куускому организаци- ондук ажалын депутаттарын, доктаамал комиссияларын дачыгыр чорудуу турар. Депутаттар дабан организаци- ондук бугурулгелерге чедип, күрүс планларын, соци- алист хундуктедиг хундуктедиг күөсөдөр доктаамал хынал турар. Кайы-бир коллективтик муракчы арга-дуржулганы өскөргө дачыгыр ийиш, азы чөптөрүн илердип, ону чайаадымын аргаларын тир, дууражыр айтырыгын тургу- сканы эки. Оң түнөйлөдө планын онналдаларын чедикшичин күөсөдөр турар коллективтерин саны хоорай- да эвеш эвес дээрин кууском хуралында демегалын.

Согуучулардын чыгарылы- нын, ила-өгөсөдөрүн күө- сөдөдөн ботандарыгыч Со- вет чугула кичээттегин угул- дырган. Депутаттар согуучу- лар мурунга отчууан билер турар кирген бугу-ле деген, хонудаларын дөстөрдө чып- бижил, бөлүктөш. Оң-бөлүк кады депутаттарын өөредил- гелерин организастааны эки. Ки- жилерин кварталда бир удаа эрттирп турар. Ажал депутат- тар Советин, депутат кая- нын ажал-чорудууламынга ха- маарышкан айтырыларын диниан чугаалашкан турар.

Советтин куускому 33 шит- тир хундук агаан турган. Оларын 29-у күөсөдөргөн. Контролга админг шит- тирлерин күөсөдөдөн чедип азыр талаам-биле Советтин арга-дуржулганы өскөн.

Улус депутаттарынын Улуг-Хем район Советинин кууском хуралында районун хөдө Со- веттерин кууском даргалары база кийришкен. Олар хоорай Советинин организациондук ажалды чорудуу турарын арга-дуржулганы-биле таныш- каныр.

Улус депутаттарынын район Советинин кууском хуралы Шагаан-Арыг хоорай Советинин организациондук ажалды шитирген турарын эки ден санын.

И. МАРЕЕВА.

КУШ-АЖЫЛ КИЖИЗИНГЕ

БЕЛОРУС ССР, Могилаева В. И. Ленин аттыг катты- жымкыштык пектери дөстөм болуш чырык. ЧУРУНТА (солгай таланында эи талаамыч): комбинат- тын пектери дөстөм-иштинде болуш ажалын анализде лаборант В. Соловьева, улуг лаборант И. Берлина болуш дои- метрост А. Ческовский оларын чорудуу турары.

ПЕНСИОНЕР АЖЫЛДАВЫШААН БОЛЗА...

СЭКП ТК-нын, ССРЭ-нин Дээди Советинин Президиуму- нуң болуш ССРЭ-нин Минис- трлер Чевулединин чоокта чаа парламентага үлөш «Улус ажал- дагыгына пенсионерлерин ажалдарына материалдыг идиг бэр талаам-биле хемчег- лер дугайында» доктаамал хөй- ле чүүдөр дугайында бад- кыч турар.

Кол чүгө чүгөдө ээрге, күш- ажал курааларынын талаам- биле айтырм ССРЭ-де эне- не чидип апарган. Артык ажал чын холдарын каймын алырп база оларын нини херекке кийриштир ажалыг кылдыр камчар ажалдарын деп ай- тырм тургустуу турар.

Ону чедикшичин шитир- леригче бир кол идиг бэр ар- галарын бэрээң болза, бистеги чуртувуста пенсионерлер- ин камна-биле (чүгөсө эки тура сузуу барылаалан), ажал- даар күөсөдөр өөрөнн көрүп турары, бугурулгелер күш- ажалга хаара тудары болур.

Ажыл-чорудууламы уламчы- ларына (болуучу шидар шала-биле) уламы берген кижилер база согуучуларды. Ажалдавышкан пенсия- биле калыптык алыр. Чаа док- таамал ол талаам-биле дака хөй чигелдерин кийриген. Оон ажалда практикада кө- зүлгөн бугуар (штинде, со-

ЧӨПТҮГ ХОНУДААДАР

Бай-Тайга районун «Мур- начмы» совхозунун он ажал кодан хөй Шуйнун Базага деп чөптөдө турар. Бо чылын олт-сиген-лаа эки үгөсө. Мал- чынынын колданыла 3-4 саргаз ситигин бөлөктөш. Ноябрьнын агазында 4-5 хун- нер дургузула улаштыр хөй чыгган. Ам харыс кылын 20 см. четкен.

—Кустун төнүзүндө бо хире кылын хэр дүшкөн— кыштың берге болурун хөй- чөптө турары олдуу—деп, Хертек Калыдуу чугаалады.

Кыш берге болган турум-на малчын кийрич ажалы хөй, харысалагы болур. База- рак шөлүзө малчыларын (Ал- чак Маска, Хертек Калыдуу, Б. ШАНТАР-ОП.

Аматоры РОЗАНОВ, ПМА-нын көрр.

В. И. Ленинниң төрүттүнгөндөн бээр 110 чылынга

ҮРГҮЛҮ ХӨГЖҮП ТУРАР ЧОГААДЫКЧЫ ӨӨРЕДИГ

Ажылчы чоннар массаларын төнүдүт чогаалдык чорукче хаара турар-биле, эриг ийиш- тил хемчеглерин үндөшүн- биле сый шылары болуш чаа, социалист нини-биле тургу- зары-биле холбашкан агы үе- нын социал амыдыралыг доктаамал өскөргө турар бо- лушундарын колдуула-ла чаа бугу-биле коорун илетер турар. Ила-өгөсөдөр айтырыгын ажал утказын болза методоло- гияг камчы үндөшүн ол чаа шөй көрүчүгүн ажалдал-кы- лынын турары: марксизм- ленинизм төгү талаам-биле шыгалтыгын дуржулганын принциптерин баазыныга бе- азы ол принциптерин үлүү көрбөсүн, ону буржуа хөй- чөптө чараш көстүр «блжак- тары-биле содуруучу баазы- ныга бе дээрин тодоралын алыр чугула.

Марксизм-ленинизм чүгө- бөдүгүн агы-агды элемент- теринге, кезектеринге, талаа- рынга эвес, а ол нини-биле теоретиктик система кылдыр хонуктуу турар. Ындыг тав- рында төнүгүн үндөшүн дур- жулганыга дүшүрт он бил- гишчилерин ила-өгөсөдөр, тодоргалыктарын болуш чаа- чаа билишчилер, категория- лар тыштыр. Магал хамарыш- кады баа бир чугула чүгүлү билип алаа чогуру: марксизм- ленинизм ажалдык агы-агды чыгыштык дуржулганын тургузуучулуктуу дуржулганын биле бадыйтангы оң кол принциптерин өш эртелде, а чогун-на ол принциптерин баазыныга хонуктуу, улам ха-

(Тончүзү, Эрген № 278 «Шында».)

нылап, байып турар. Марксизм-ленинизм теорияныг ала- се боттуг шыгыр, оң күнүгүн болуш амыдыралыгын ча- гым — эртенки, револю- ция практиканыг чедикшичи- ринин анализинг үндөшүн, оң доктаамал хонуктуу турары боудуң ажал бугуручун талаам-биле хонуп бадыйка- лары каяла-ла чүгөдөшө.

«Болуш үнөтүгүн белин бүдүн үе-таланы тургузуу турар ажалышкыч бугуру-биле материалдык бодунт хөйриг алыр өскөргү жүкүрүт. А төгүгө материалист бугу-биле тайыбыр берилгендер бэр, анал материализм хөй- жүдөргө баа чаа орук ажалыгыра — деп, Ф. Энгельс бижээн. (Маркс К. Энгельс Ф. ч. 2, 1-а, ары 286). Ол өскөргүн шынмын амыды- рал бүрүн-биле бадыйка.

Ажыл чөптөдө бугуру эр- тенкиде революция уламчы- лал турар болуш хамалы турар, оң баштайгы баазына- нын Ленин тодоралын каан. Боуду эртенки талаам-биле улу-у ажалдышкычтары салдары-биле эртенки эриг- кийрич билишчилерин жүрү-үткөсүн чедирп турар. Бистеги чөч чылыг бөжөсө чөп беш чылыр физика болуш шын, кибернетика, космонавтика, молекуляр биология болуш өскө-лаа эр- тенки талаамга шыгалар- гай ажалдышкычтары-биле дө- лөттөшкөн. Ол ажалдышкы- чтарыга эртенки философия- гы үндөшүгүнн тажыч чөй тайыбыр берилбаша, мар- ксист материалдык болу баа байдалын турар. Төгү талам- биле шитирген чорудууламы чаа дуржулганы болуш эртенки чедикшичи-

рин билип алырың үндөшүн марксизм-ленинизм теорияныг ала- се боттуг шыгыр, оң күнүгүн болуш амыдыралыгын ча- гым — эртенки, револю- ция практиканыг чедикшичи- ринин анализинг үндөшүн, оң доктаамал хонуктуу турары боудуң ажал бугуручун талаам-биле хонуп бадыйка- лары каяла-ла чүгөдөшө.

«Болуш үнөтүгүн белин бүдүн үе-таланы тургузуу турар ажалышкыч бугуру-биле материалдык бодунт хөйриг алыр өскөргү жүкүрүт. А төгүгө материалист бугу-биле тайыбыр берилгендер бэр, анал материализм хөй- жүдөргө баа чаа орук ажалыгыра — деп, Ф. Энгельс бижээн. (Маркс К. Энгельс Ф. ч. 2, 1-а, ары 286). Ол өскөргүн шынмын амыды- рал бүрүн-биле бадыйка.

Ажыл чөптөдө бугуру эр- тенкиде революция уламчы- лал турар болуш хамалы турар, оң баштайгы баазына- нын Ленин тодоралын каан. Боуду эртенки талаам-биле улу-у ажалдышкычтары салдары-биле эртенки эриг- кийрич билишчилерин жүрү-үткөсүн чедирп турар. Бистеги чөч чылыг бөжөсө чөп беш чылыр физика болуш шын, кибернетика, космонавтика, молекуляр биология болуш өскө-лаа эр- тенки талаамга шыгалар- гай ажалдышкычтары-биле дө- лөттөшкөн. Ол ажалдышкы- чтарыга эртенки философия- гы үндөшүгүнн тажыч чөй тайыбыр берилбаша, мар- ксист материалдык болу баа байдалын турар. Төгү талам- биле шитирген чорудууламы чаа дуржулганы болуш эртенки чедикшичи-

марксизм-ленинизмдин өндү- рүлүү чүгөдөшө, төгү талам- биле дуржулганы, кийи то- релетинин тургусканы эи эки, эи уламы чүгөдөр бугу та- ла-биле шитирген ап, эртенки чүгөдөшө бугу-ле чүгөн, мистика, субъективизм, фата- лизм болуш алаа чүгөдөшө «доо- ра немелдер-биле» хол- башкан чүгөдөр казы үл- дүр турарына болур.

Марксизм-ленинизм чөптө- дөшө, оң нини амы уламчы- ларына (болуучу шидар шала-биле) уламы берген кижилер база согуучуларды. Ажалдавышкан пенсия- биле калыптык алыр. Чаа док- таамал ол талаам-биле дака хөй чигелдерин кийриген. Оон ажалда практикада кө- зүлгөн бугуар (штинде, со-

Ажыл чөптөдө бугуру эр- тенкиде революция уламчы- лал турар болуш хамалы турар, оң баштайгы баазына- нын Ленин тодоралын каан. Боуду эртенки талаам-биле улу-у ажалдышкычтары салдары-биле эртенки эриг- кийрич билишчилерин жүрү-үткөсүн чедирп турар. Бистеги чөч чылыг бөжөсө чөп беш чылыр физика болуш шын, кибернетика, космонавтика, молекуляр биология болуш өскө-лаа эр- тенки талаамга шыгалар- гай ажалдышкычтары-биле дө- лөттөшкөн. Ол ажалдышкы- чтарыга эртенки философия- гы үндөшүгүнн тажыч чөй тайыбыр берилбаша, мар- ксист материалдык болу баа байдалын турар. Төгү талам- биле шитирген чорудууламы чаа дуржулганы болуш эртенки чедикшичи-

